

TIEDON MERKITYS JA KÄYTTÖ LIIKETALOUDESSA

Haastattelija 27.6.2008 Saira Veijalainen, HAAGA-HELIA

Haastateltava toimii johtotehtävissä merkittävässä elintarvikealan konsernissa. Hän on valmistunut elintarviketieteiden maisteriksi Helsingin yliopistosta v. 1989 ja toiminut monenlaisissa tehtävissä (markkinointi, kehittämistehtävät, hankinta) elintarviketeollisuudessa sekä hotelli- ja ravintola-alalla.

Mitä tiedonlähteitä käytät arkityössäsi ?

Yrityksessä, jossa vastaaja työskentelee, toimii konsernitasoinen web-pohjainen Intelligence-palvelu, joka mm. kerää toimialaa koskevia uutisia ja välittää ne avainhenkilöiden tietoon. Viestimien lisäksi ko. palveluun kerätään tietoja muista julkisista tietolähteistä esim. tilinpäätöstietoja kaupparekisteristä ja maailmanmarkkinahintojen kehitystä eri pörseistä. Myös konsernin sisällä teetetyt tutkimukset, analyysit tms. arkistoidaan Intelligence-tietokantaan, joten eri puolilla kerätty tieto on laajasti saatavilla. Intelligence-palveluun voi myös tehdä toimeksiantoja, mikäli haluaa tarkempaa tietoa jostain aihealueesta.

Äkillisessä tiedon tarpeessa Internetin hakukoneet ja yritysten sivut ovat käteviä välineitä. Sitä kautta etsittävä tieto on lähinnä pieniä, mutta tarpeellisia yksityiskohtia (yhteystietoja, jonkun yrityksen perustietoja). Internetin kautta voi myös etsiä lisätietoja ajankohtaisista aiheista, mutta usein täsmällisen tiedon saaminen laajemmista kokonaisuuksista on sen verran työlästä, ettei vastaajalla ole mahdollisuutta perehtyä tiedon löytämiseen.

Haastateltava itse ei usein ole tiedon alkuperäinen etsijä, vaan tarvittaessa hän pyytää jotain yrityksen asiantuntijaa selvittämään vastauksia kysymyksiin tai tekemään tiivistelmän jostain ajankohtaisesta aiheesta. Tällöin tietolähteenä käytetään myös työnantajaliiton keräämiä tilastoja tai muita selvityksiä, lainsäädäntöä tai asiantuntijalausuntoja.

Vastaaja seuraa yleisiä viestimiä (TV, radio, sanomalehdet) myös ammatillisesta näkökulmasta. Usein ajankohtaisin tieto esim. poliittisista ratkaisuista, jotka liittyvät toimialaan (työvoimapoliittiset neuvottelut, elintarvikkeiden hinnoittelu esim. alv-kysymys) on saatavissa lehdistä. Toisaalta viestimet ovat herkkiä uutisoimaan elintarvikkeisiin liittyvissä kriisitilanteissa, mikä välittyy yrityksen toimintaan, jolloin uutisiin reagointi on voi olla tarpeellista. Oman Intelligence-palvelun lisäksi vastaaja seuraa Finfoodin uutispalvelua ja Kauppalehden nettisivuja aina kun aika antaa myöten.

Mitä pitäisi opettaa tiedonhankinnassa ?

Vastaaja toteaa, että kansanviisautta ”kysyvä ei tieltä eksy” ei tulisi unohtaa. Isossa yrityksessä on monenlaista tietoa ja ennen kuin yksittäinen (uusi) työntekijä ryhtyy

suuriin selvityksiin, pitäisi tarkistaa onko ko. tieto jo jossain olemassa. Myös tietoon liittyvässä tulkinnassa on hyvä tiedustella kokeneempien näkemyksiä ennen lopullisia johtopäätöksiä.

Pääsääntöisesti haastateltavan kohtaamilla nuorilla vastavalmistuneilla työntekijöillä on hyvä tietopohja ammattialueeltaan. Ongelma on ehkä enemmänkin tiedon kapeus eli yrityselämän tehtävissä tietoa tulisi olla ja sitä pitää hankkia varsin laaja-alaisesti alkaen ns. yleistiedosta, jotta ammatillinen tieto voidaan liittää oikeaan kontekstiin. Toinen ongelma on se, että työssä tarvittava tieto on harvoin aivan yksiselitteistä – tieto ei välttämättä tuota vastausta ongelmaan, koska asioilla on aina puolensa. Ristiriittaisen tiedon perusteella tehtävää päätöksentekoa on ehkä vaikea opettaa, mutta opiskelijoille olisi hyvä korostaa, että pelkät faktat harvoin riittävät päätöksenteossa.

Positiivisimmat kokemukset vastavalmistuneista vastaajalla on sellaisista tilanteista, joissa nuori työntekijä jaksaa kysyä ”miksi?” ja sitä kautta paljastaa, mihin asioihin on selkeät perusteet ja mihin taas vastataan tuntumalla eli käytäntöjä tai tietopohjaa ei ole kyseenalaistettu/ajanmukaistettu. Tämä on erittäin hedelmällistä, kunhan vastavalmistunut kyselijä muistaa, että pääsääntöisesti kaikkiin asioihin on joskus ollut hyvä syy eikä siten liikaa provosoi. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vaikka vastavalmistuneella olisi jo tiedossaan ajankohtainen tieto, paremmin pääsee eteenpäin kyselemällä kuin tarjoamalla valmiita vastauksia.